

ondertussen in Groot Mijdrecht Noord

De laatste voorstellen hebben eindelijk rust gebracht in de hoofden van mensen

Ruim drie jaar geleden streek dominee Oskamp met zijn gezin neer in het kleine dorpje Waverveen om zich daar als predikant te vestigen. Hij zag, nog onwetend van het voortslpende proces dat gaande is, een mooie polder, prachtige plassen en veel natuur. Later hoorde hij hoe de vork in de steel zit. "Aan de ene kant denk je: er komt prachtige natuur. Maar aan de andere kant zie je dat mensen door dergelijke plannen in hun leven en broodwinning worden aangetast. Dat blijkt dan toch best behoorlijk pijnlijk."

Onzekerheid is stressfactor

Volgens Oskamp hebben de mensen het proces ervaren als langstapend. "De communicatie was niet altijd even helder en er is veel onzekerheid geweest. Nog maar twee jaar geleden zouden veel mensen weg moeten. Later kon toch een aantal huizen blijven staan. Weer later, en het hele plan ging van tafel. Vaak leggen mensen zich wel bij een besluit neer, proberen er het beste van te maken. Maar juist die onzekerheid speelt mensen parten. Het is een stressfactor als je niet weet hoe het verder gaat. Zeker als je een bedrijf hebt. Wat doe je met die schuur die eigenlijk hoognodig opgeknapt moet worden als je misschien over een paar jaar weg moet?" Sommige mensen zagen geen perspectief en besloten te ver-

trekken. Hoewel daarbij volgens Oskamp ook andere factoren een rol zullen hebben gespeeld. Voor sommigen was het zelfs een prachtige kans om vlak voor hun pensioen met hun bedrijf te stoppen. "Maar er zijn ook mensen die een vertrek absoluut niet zagen zitten. Ouderen die nog steeds in hun geboortehuis wonen en gehecht zijn aan hun land. Families die generaties lang hard gewerkt hebben om in de onvruchtbare polder een bestaan op te bouwen."

Effect op gemeenschap

Mensen zijn door de situatie in de polder niet alleen op het persoonlijk vlak geraakt. De plannen hebben volgens Oskamp ook veel invloed gehad op de gemeenschap als geheel. Door de hele kwestie is de polder geen aantrekkelijke plek meer om te wonen en werken. "Vooral jonge gezinnen – het vitale onderdeel van de samenleving – blijven weg. En met de mensen verdwijnen ook de voorzieningen. Natuurlijk liggen daar ook andere zaken aan ten grondslag, maar ik denk

dat dit proces zeker een rol heeft gespeeld. We zijn maar een kleine gemeenschap, in totaal zo'n achthonderd mensen. Vroeger kwamen mensen elkaar nog wel eens tegen in de winkel of bij de school. Nu gaan de kinderen allemaal naar een andere school in een van de buurgemeenten. De kerk zorgt nog wel voor een ontmoetingspunt. Maar verder is het allemaal erg los. De samenhang is weg, het contact tussen mensen is veel minder en daarmee ook hun betrokkenheid. Voor een dorpsgemeenschap is dat niet goed."

Kogel door de kerk

Nu is dan toch de kogel door de kerk. De tijd lijkt de plannen te hebben ingehaald, meent Oskamp, en het meeste blijft bij het oude. Kan dat het tij nog keren? Oskamp ziet dat niet zo één-twee-drie gebeuren. "Want ook andere factoren spelen een rol. In andere kleine gemeenten lopen voorzieningen en leefbaarheid immers ook terug. Van de andere kant zijn hier nog steeds veel mensen met enthousiaste ideeën. En in een kleine gemeenschap kan dat de situatie best snel veranderen." Ondertussen lijkt er onder mensen vooral opluchting te bestaan, ze zijn blij dat de toekomst voorlopig redelijk duidelijk is. Daartegenover staat de verontwaardiging: er is veel tijd en geld in de hele kwestie geïnvesteerd, er is jarenlange onzekerheid en frustratie geweest

Statenvoorstel vastgelegd, 50 jaar rust niet

De versoberde Veenribbenvariant staat nu dan toch op papier, vastgelegd door Provinciale Staten Utrecht in het Statenvoorstel Groot Mijdrecht Noord. Hoewel natuurdoelen zo veel mogelijk behouden zijn, is het plan dat nu op tafel ligt een flinke versobering van de oorspronkelijke variant op middelen en het oppervlak moeras. Het moeras dat nog wel gerealiseerd wordt – dan wel behouden blijft – wordt zo veel mogelijk geoptimaliseerd. Dit gebeurt door kades aan te leggen, waardoor een hoger peil kan worden gehanteerd.

Het geplande moeras dicht bij huizen wordt vervangen door bloemrijkgrasland. Alle woningen en overige bebouwing, evenals de bijbehorende infrastructuur, blijven op hun plek. Gronden worden bovendien alleen nog maar verworven op basis van vrijwilligheid, en er is ook ruimte voor particulier natuurbeheer. Over het laatste en misschien wel belangrijkste discussiepunt, de vijftig jaar planologische rust, is juridisch geen garantie te geven. Wel hebben de betrokken publieke partijen en terreinbeheerder een intentieverklaring getekend.

Het is een gevoelig dossier, dat van de polder Groot Mijdrecht Noord. Wordt het definitief nat in de polder om de problemen van bodemdaling, vervuild kwelwater en waterberging op te lossen? De bewoners van de polder, de boeren, de natuur- en recreatieorganisaties, het waterschap, de gemeente en de provincie: allemaal hebben ze hun verhaal en hun eigen belang. Landwerk trekt de laarzen aan en peilt het water en de meningen. Aflevering tweeëndertig in de serie Ondertussen in Groot Mijdrecht Noord

Ds P.G. Oskamp. Foto: Lex Broere

en de hele zaak is uiteindelijk op niets uitgelopen. Is er nog wel vertrouwen in de toekomst? "Of die rust nu echt gegarandeerd is, weet ik niet, maar de laatste berichten hebben wel rust gebracht. Mensen hebben het denk ik ook wel afgeleerd om voortdurend bang te zijn, daar kun je gewoon niet mee leven. Mensen zijn nu gelaten en gematigd optimistisch. Ik denk dat ze in deze tijden van crisis ook denken: het zal zo'n vaart wel niet meer lopen. Ze lachen er nu achteraf ook wel een beetje om, die politiek."

Lering trekken

Inmiddels is het tijd om lessen te trekken uit het verleden, vindt Os-

kamp. "Naast de onrust die heeft geheerst, zijn mensen soms ook gewoon boos. Ze vinden dat hun belangen niet genoeg zijn erkend. Plannen zijn van bovenaf opgelegd zonder dat mensen een reële kans hadden invloed uit te oefenen. Bestuurders komen wel praten, maar is dat om plannen met de minste weerstand door te drukken of om echt te luisteren? Dat laatste was niet echt aan de orde. Misschien dat je als bewoner op de details nog iets kunt doen, een punt of een komma. Maar mensen hadden eigenlijk al vanaf de begintijd het gevoel uiteindelijk toch aan het kortste eind te trekken." Uiteindelijk is het proces op niets

uitgelopen, en dat heeft de politieke geloofwaardigheid niet echt goed gedaan, gelooft Oskamp. Geld is macht, is misschien wel de gedachte geweest, maar de wereld is niet zo maakbaar als de politiek misschien zou willen. "Beter zou het zijn van onderaf te beginnen en de samenwerking te zoeken. Mensen hebben geen hekel aan natuur. Maar ik denk dat ze vinden dat natte natuur niet zo veel toevoegt, de Ecologische Hoofdstructuur is voor veel mensen te hoog gegrepen. Mensen vinden agrarische natuur ook mooie natuur, dus het kan prima samengaan. Er is best vergaande bereidheid om mee te werken, zeker als er vergoedingen

tegenover staan. Natuurlijk het jammer zijn als in Nederland soorten verdwijnen, maar ik denk dat je het meeste bereikt met samenwerking. De lokale bestuursvorm vormt uiteindelijk de omgevingsletterlijk en figuurlijk. Daar moet niet omheen."

LOTTY NIJHUIS

De complete serie "Ondertussen in Groot Mijdrecht Noord 2007-2012" is nu verkrijgbaar als PDF in de webwinkel van Landwerk. www.landwerk.nl/webwinkel.php